

Röstånga – en skidort med anor

Skåne är knappast känt för att vara ett paradiset för skidåkare. Klimatförändringarna har ofta gett oss skåningar några futtiga veckor för skidåkning. Men om vi förflyttar oss några årtionden tillbaka var det helt annorlunda. År 1968 startade en skara entusiaster en skidtävling som blev populär bland skånska skidåkare i många år. Vi citerar en artikel i ortens tidning:

"Ett 30-tal skidåkare ställde upp i söndagens Odensjölopp i Röstånga, som ingick i ett arrangemang som av anordnarna, Röstånga IS och ortens arbetarkommun, döpts till Odensjöloppet. De omfattade förutom skidtävlingen även prov för Snöstjärnemärket. Vid sidan av tävlingen var det tefatsåkning för de minsta

i backarna och servering av glögg med varm kolv vid målet. En av initiativtagarna bankkamrer Harry Franzén har en viss rutin på skidtävlingar sedan sin tid i Kopparberg. För tävlingsåkarna hade lagts en 5,5 km lång bana i den vackra Nackarpsdalen med närmaste omgivning. Priser utdelades till samtliga deltagare och det var inga dåliga saker som skänkts av ortens affärer och företagare. I prissamlingen förekom bl.a. ett par biljetter till middag på Röstånga Gästis."

Segrare i seniorklassen blev Gunnar Friberg och halvminuten efter kom Hans Persson. Det är dessa två eldsjälar som i spetsen för flera entusiaster kommit att leda skidåkningsen i Röstånga. Ryktet spred sig i Skåne om

Skåne är egen nation i Röstångas skid-VM

Sista veckan i januari nästa år kommer Röstånga att stå i centrum för det internationella skidintresset, för då arrangeras Låglands-VM på skidor i den starkt kuperade terrängen kring samhället – om det finns någon snö!

Tjugotolet nationer är inbjudna, och cirka hälften av dessa väntas tacka ja. Australien, Argentina, Holland, Belgien, Frankrike, Italien, England, USA, Danmark och Skåne brukar ställa upp med fulla lag.

– Vi satsar stenhårt inför detta VM för lågländer, och från skånsk sida skall vi göra allt för att hävda oss resultatmässigt, försäkrar tävlingsledaren Lennart Andersson från Helsingborg och Skånes Skidförbund.

Här skall det åkas skid-VM i vinter. Arrangörerna Gunnar Friberg och Arne Arenhag från Röstånga, tävlingsledaren Lennart Andersson och Röstångaordföranden Hasse Persson skall då ha lågländskorna ersatta med lågländsskidlöpare.

den fina terrängen i Röstånga och perfekta arrangemang och Odensjöloppet blev populärt bland de skånska skidåkarna. Tävlingsarna hade arrangerats av Röstånga IS som huvudsakligen sysslat med fotboll, men allt eftersom verksamhet växte så bildade man en separat Skidsektion hösten 1980. Antalet medlemmar var nu 229 och vid Odensjöloppet året därpå kom över 300 skidåkare till start som åkte den 14 km långa banan. Men rekordet slogs året därpå då inte mindre än 500 deltagare ställde upp i 13 olika klasser. Aldrig förr eller senare har något idrottsarrangemang lockat så många deltagare i Röstånga! Att det fanns idealister i sektionen bevisas av att man under sommaren byggt egen klubbstuga, grävt upp till och satt 64 elljusstolpar och lagt 2,5 km kabel på en ny elljusslinga. Sektionens medlemmar deltog

flitigt i olika tävlingar och några ungdomar deltog i skidläger i Mora.

Sektionens fina arbete uppmärksammades och man erbjöds nu att arrangera Låglands-VM på skidor 1983. En landskamp mellan lågländer och det var första gången som Sverige fick stå som arrangör. Men Kung Bore ville något helt annat och utan snö fick arrangörerna fara upp till Dalarna och genomföra tävlingen.

Sektionens medlemmar hade under årens lopp sneplat mot att få delta i Vasaloppet, men reglerna att få startplatser var krångliga. Men 1983 kunde så 2 löpare åka sitt första Vasalopp och ytterligare 4 i Öppet spår. Sedan dess har representanter från sektionen startat i Vasaloppet eller Öppet spår varje år. Ett 20-tal åkare har under årens lopp tagit sig samman-

SKÅNSKA DAGBLADET Lördagen den 4 december 1982 **

Tala om idealister

Skidspår, elljus, klubbstuga — allt ordnar skidsektionen

Sådärja. Nu har skidsektionen i Röstånga kunnat sätta undan korphackorna och spadarna och kan även slå sig för bröstet om de vill. De har nämligen gjort ett gott arbete i sommar och höst. 64 elljusstolpar har de grävt upp till och satt, lagt 2,5 km kabel och gjort markarbeten till fyra skidspår, det längsta på en mil.

— Det är ett stort ideellt arbete som ett 20-tal medlemmar i skidsektionen lagt ner. Totalt 650 timmars arbete. Cirka 100 kubikmeter grus har körts ut. Så nu har vi två skidspår i bredd. Vi i styrelsen är mycket tack-samma mot alla som hjälpt till i detta stora arbete, säger sektionens ordförande Hans Persson.

Fyra skidspår har vi nu att välja på, 2,5, 5, 7,5 km samt en mil, med två spår i bredd, visar Hans Persson på orienteringstavlan.

lagt ett 150-tal gånger de 90 km mellan Sälen och Mora.

Det sista (?) Odensjöloppet genomfördes 1985. Därefter har snötillgången inte varit tillräcklig för att kunna arrangera tävlingen. Men de få veckor som vi haft snö har sektionen lagt spår på 2,5 km-slingan till glädje för alla skidande Röstångabor. Glädjande är också

att skidåkningen har upptäckts av den "yngre generationen" och de senaste åren har flera nya skidåkare genomfört Vasaloppet på sin väg mot En Svensk Klassiker.

Röstånga IS Skidsektionen ombildades i år och heter numera Röstånga IS Skid- och Motion.

Lennart Lundberg

Skidåkningens historia

Längdåkning på skidor lockar allt fler människor. Rekreation, naturupplevelser och rörelseglädje är säkert några av motiven till detta. Men även behovet av att förbättra den egna konditionen och lusten att mäta sina krafter i tävlingsspåren är bidragande orsaker.

Skidor och skidåkning i Sverige har uråldriga anor. Vårt äldsta skidfynd är den 4000 á 4500 år gamla Hotingskidan, som visserligen är en primitiv skida men dock anses vara en utveckling av den s.k. södra skidtypen. Man tror att denna skidtyp kommit från Asien till Europa med renjägare, som följt inlandsisens avsmältning och nått Skandinavien under äldre stenålderns sista skede för minst 6000 år sedan. Ett annat fynd är Kalvträskskidan, vars ålder har bestämts till ca 4000 år. Kalvträskskidan är av den arktiska typen, som anses ha sitt ursprung i Sibirien.

Skidan användes från början till jakt och förflyttning i skogs- och fjällterräng. Sättet att jaga påverkade skidans utveckling. Så småningom stegrades kraven på skidorna och många typer utvecklades. Skidslöjdarna ute i bygderna var ivrigt sysselsatta med att tillverka bättre skidor.

Det krigshistoriska perspektivet visar att skidor använts för såväl spanings- som stridsverksamhet. Gustaf Vasa och Gustav II Adolf lät upprätta speciella skidlöparförband. I de armefeltska karolinernas ödesdiga återtåg över Jämtlandsfjällen deltog även trupp på skidor.

Skidor har alltså använts sedan hedenhös i vårt land. Säkerligen har skidåkare lika länge mätt sina krafter i tävlingar om än i ganska improviserad form. Den första kända skidtävlingen i Sverige arrangerades i Sundsvall år 1877. Det första Vasaloppet ägde rum år 1922.